

Lietuvių kalendorinių apeigų daina „Ein saulelė aplinkui dangų“. Teksto suvokimo testas. Kūrybinis darbas

Atidžiai perskaitykite šią lietuvių kalendorinių apeigų dainą ir atlikite testo užduotis.

EIN SAULELĖ APLINKUI DANGŲ

1. *Ein saulelė aplinkui dangų,*

Oi kupola kupolėli.

2. *Aplinkui dangų mėnulio kelti,*

Oi kupola kupolėli.

3. – *Kelkis, mėnuli, kelkis,*
šviesusis,

Oi kupola kupolėli.

4. *Jau aš, šviesi, seniai kėliausi,*

Oi kupola kupolėli.

5. *Ir nušviečiau visą svietą,*

Oi kupola kupolėli.

6. *Seną, jauną, mažą ir didį,*

Oi kupola kupolėli.

7. *Eina martelė per didį dvarą.*

Oi kupola kupolėli.

8. *Per didį dvarą šešuro kelti,*

Oi kupola kupolėli.

9. – *Kelkis, šešure, kelkis, tėveli,*

Oi kupola kupolėli.

10. *Jau aš, jauna, seniai*
kėliausi,

Oi kupola kupolėli.

11. *Galvijėlius jau pravariau,*

Oi kupola kupolėli.

12. *Didį dvarą jau nušlaviau,*

Oi kupola kupolėli.

13. *Baltas skomas užutaisiau,*

Oi kupola kupolėli.

14. *Baltą duoną jau padėjau,*

Oi kupola kupolėli.

15. *Alaus midaus [jau]*
pripildžiau,

Oi kupola kupolėli.

LT t 1 253. P. Šventežeris, Sn aps. U. K. Būga 1902.

Testas

1. *Ein saulelė aplinkui dangų* yra kalendorinė apeigų daina. Koku metų laikotarpiu ji buvo dainuojama? (Atsakydami pasiremkite refrenu *Oi kupola kupolėli* (plg. su žodžiais *kupolė, kupoliauti* – rinkti žolynus, turinčius vieną išskirtinę metų dieną ypatingų galių. Kokia tai diena?) Įrašykite dainos pavadinimą į vieną atitinkamą lentelės skiltį. (1 taškas)

Kalėdinė daina	
Jurginių daina	
Joninių daina	

2. Parinkę kalendorinę šventę, kurios laikotarpiu buvo dainuojama ši daina, atsakykite, kodėl jos pirmoje dalyje tokie svarbūs dangaus šviesuliai? (Suformuluokite savais žodžiais.) (1 taškas)

.....

3. Koks šeimos narys iškyla į pirmą vietą antrojoje dainos dalyje? (1 taškas)

.....

4. Dainoje minimi apeiginis valgis ir gėrimas. Raskite, kokie, ir įrašykite į lentelę. (1 taškas)

1	2	3

5. Kuo paremta šios dainos kompozicija? Atsakykite ir plačiau paaiškinkite savais žodžiais. (2 taškai)

.....

6. Kokia poetinė priemonė, būdinga lietuvių liaudies dainų poetikai apskritai, naudojama šios dainos 1-6 posme? Nurodykite poetinę priemonę ir savais žodžiais atskleiskite, kaip ji čia panaudota. (2 taškai)

.....

7. Šioje dainoje saikingai vartojami pastovieji - dažnai dainose pasitaikantys - epitetai. Išrašykite juos į lentelę:

1	2	3	4	5	6

(1 taškas)

8. Kokia būdingoji dainų leksikos ypatybė matyti ir šioje dainoje, net jos refrene? Atsakykite ir paskui įrašykite šiuos žodžius į lentelę:

1	2	3	4

(2 taškai)

9. Raskite dainoje du svetimžodžius ir įrašykite juos atitinkamoje skiltyje į lentelę greta jų reikšmių:

Svetimžodis	...	...
Reikšmė	pasaulis	senovinis stalas, skobnis

(2 taškai)

Iš viso 13 taškų. Surinkta.....

Kūrybinis darbas

Parašykite vieną pastraipą, kurioje panagrinėkite šią dainą. Kokia nuotaika kuriama šioje dainoje? Kokia šios dainos prasmė? Kokios vertybės joje iškeliamos? Susiekite su savo asmenine patirtimi, palyginkite su vertybėmis, perduodamomis jūsų šeimoje.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Įrašyta ... sakinių, parašyta ... žodžių